

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, Vasárnap, 1907. szeptember 29.

219. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZAPÁRY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 224. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasabos petit sorja 40 mllér.

A mulató város.

Heteken át egész hasabokat közölnek a Szent Mihály-napi Belvedere népünnepéről. Bizottságok működnek permanenciában, ülészeknek, tanakodnak, hogy mi módon adjanak méltó fényt és pompát. Pénz persze erre a célra nincsen. Megpumpolják tehát a várost és a közönséget. A felszólításra természetesen csak pénzadomány lehet a felelet.

Ez a szokás nem új, sőt ezuttal nem is olyan nagyszabású. A fiumei farsangi vigalmi bizottság a legutóbbi két évben újabb módját mutatta meg a vig mulatozásnak. Szerinte az ilyen bolond estéket a régmúlt szokás szerint az utcán kell rendezni, mint hajdanában a szaturnáliákat. Ezekre a mulatozásokra is rengeteg pénz kell s erre a célra is a városhoz szoktak fordulni segítségért. A város meg is szavazta mindenkor a segílyt, sőt legutóbb a „Notte di San Giovanni“-nak nevezett ünnepségnek még a deficitjét is fedezte.

A város e nagylelkűsége igazán meglepő. Teli marokkal szórja az aranyakat, mintha legalább is zsufolásig telve volna a város kincstára. Kár, hogy ilyen nincsen és hogy igazán nem görnyed a padlója az aranyak súlyától. Akkor tudna csak igazán mulatós lenni a város.

Azért ne gondolja ám senki, hogy ha meg volna a képzelt mesebeli kincstár s benne a képzelt milliók, hogy a viszonyok más alakulást nyernének. Kétségtelenül nem. Mert ezt a kincstárt hamar kiürítenék azok, akik egyáltalában nem értenek ahhoz, hogy miképpen kell a pénzt kezelni, mennyire kell a közönséget adó címén megszarolni stb. Szóval a város rossz gazdálkodó. A rossz gazdálkodó pedig, rendszeren elgazdálkodik hamar a vagyonát.

Fiumének nem adott a sors milliókat. Ez a város botrányosan szegény. Mégis úgy költekezik, pazarol, mintha volna valamije. Pedig amiből költhet, az a polgárok vagyona. Ezek-től szerzi azt, ami háztartási és fényüzési szükségleteinek fedezésére kell. A háztartási költségek alatt értjük az adminisztrációs kiadásokat, fényüzési költségeket a lumpolás, mulatozás és egyéb költségek, amelyeknek fedezésére nagy-lelkűen vállalkozik a város.

Ezekre a kiadásokra talán lehet meggyezése minden fiumei polgárnak. Elvégre az ő zsebe rovására megy a dolog. Az adminisztratív költségek csökkentése ére most ne gondoljunk, ámbár, ha megkérnők az államot, hogy adjon Fiumének államrendőrséget s ez az intézmény életbe lépne, akkor százezer korona költség szabadulna föl. Ezt az összeget valami hasznosabb célra lehetne fordítani. De ezt sür-gősen kell megoldani, mert az autonómrendőrség csapnivalóan rossz és nemhogy százezer, de öt garas díjazást sem érdemel. A mulatozási költségeket, amelyeket a tisztelt rappre-sentanték szoktak a vigalmi és egyéb bizottsá-

goknak megszavazni, el kell hagyni. Ha a bizottság nem tudja a maga zseben megcsinálni a mulatozásokat, kérje fel a rappre-sentantékat, hogy áldozzanak magánvagyonukból erre a célra. Ha pedig a közönséget is fejőstehennek nézik, ám tegyenek nála is kísérletet. De a város pénzén ne rendezzenek Fiumében bolond estéket. Fiume népe szegény. Az ilyen mulatozások még jobban belesodorják a romlásba. Mire valók hát ezek a mulatozások?

Az elköltött ezek a földre hullanak kon-fetti, meg egyéb rongy papir vagy tudj' isten micsoda formájában. Abból pedig nem lesz kenyér. A fiumei népnek kenyér kell, nem bolond mulatság. A vigalmi bizottság éppen ezért alakuljon át ingyen kenyér bizottsággá. Forduljon a jómóduak, a gazdagokhoz és kérjen segítséget a szegény sorsüldözött emberek részére. Erre a célra szívesebben fog mindenki áldozni s erre a célra, nem bánjuk, ha ezeket is költ a város.

— Az idegen közvélemény. Amióta el-múlt a nemzeti ellentét, amióta helyreállott a béke Magyarországon, nem foglalkozott velünk annyit a külföld, mint most-nában Björnson-tól kezdve a Párisban gombamódra termő apró szemlékig, a nagy berlini lapo tól kezdve a bukaresti újságocskákig, nem vehetünk kezünk-be külföldi lapot, hogy valami magyar vonat-kozású közleményre ne akadunk bennük.

Sajnos, nem mind öröndetesek ezek a cikkek. Egészen eltekintve attól, hogy mi az elvi álláspontjuk, hogy szimpatizálnak-e velünk politikailag, vagy sem, mérgei és bosszuságot okoznak azzal a tömördek, alapvető ténybeli tévedéssel, amelylyel a magyar ügyeket tárgyalják. Sajnos, évtizedek viharos munkájával nem sikerült odáig vinni, hogy amíg mi nagy-jából tisztában vagyunk a legapróbb Balkán-állam közjogi helyzetével is, a miénk főbb vonásainak ismeretét hiába várjuk a külföldtől. Tessék megnézni a francia lapokat, a naponta megjelenőket és a revüket. Itt egy szláv cikk, ott egy a románok helyzetéről, amott a horvát kérdéstről.

Meg lehet állapítani, hogy a külföldi sajtó egy részét a magyarországi nemzetiségek látják el anyaggal. Ha ezzel tisztában vagyunk, nem kell tovább töprengeni azon, hogy az idegen közvélemény miért emlékezik meg rólunk annyi ferdítéssel, annyi tévedéssel kapcsolatosan. A mi a német, a berlini sajtót illeti, hát meg kell adni, hogy itt már kevesebb az alapvető téve-dés, bár itt sem ritka. Viszont a megvilágítás, a beállítás gyakran oly rosszindulatú, hogy csodálkozva kell kérdeznünk, vajjon tényleg egy szövetséges állam sajtója ir-e így rólunk.

Legutóbb a belügyminiszternek a trónörö-kösnél történt audienciájával foglalkoznak ezek a lapok nagy előszeretettel. Persze: a hány cikk, annyi ellentmondás itt is. Foglalkozik hát velünk az idegen közvélemény, de nincs benne sok köszönet. Irna inkább kevesebbet és lenne reális, megbízható, objektív, az, a mi rólunk a külföldön megjelen.

Magyar újságírók

Abadienál.

Abadie Michel, a világszerte ismert párisi ciga-rettapapírgyárnak egy idő óta Bécsben tartózkodó társtulajdonosa és vezérigazgatója néhány nappal ez-előtt több Bécsben tartózkodó ismert magyar újságíró-t meghívott az Abadie-társaság Bécsi vezérképviseleté-ke kiterjedt gyári telephely megtekintésére. Maga Abadie Michel és a bécsi képviselet vezérigazgatója Labin Maurice Maxime fogadták a magyar vendégeket és ve-zették őket végig a bécsi gyár összes főzémhelyiségein. A gyár megtekintésének elsősorban az az óhajítás volt a célja, hogy alaposan meggyőzze a magyar vendége-keket azoknak a támadásoknak teljes alaptalanságáról, a melyek több magyar konkurrens révén az utóbbi idő-kben a magyar lapokban megjelentek és amelyek ab-ban az állításban csúcsosodtak ki, hogy a kereskede-lemben elterjedt Abadie-féle cigarettapapíros nem eredeti francia, hanem osztrák gyártmány, és ezért a magyar piacról mint osztrák terméket ki kell zárni.

A magyar vendégek élénk érdeklődéssel nézték a gyártelepet és mivel kétségtelen, hogy a nagyközön-ség, de különösen pedig a cigarettázók óriási töme-ge is érdeklődik a gyár iránt, néhány adatot közlünk a megtekintés eredményéről. A párisi Abadie céget; illetve gyárat, több mint száz évvel ezelőtt Abadie Michel alapította és ez a gyár indította meg Francia-országban a cigarettapapírgyártást; cigarettapapírosa jó-sága révén világszerte ismert gyártmány lett, ame-lyet már az 1882. évi Mayer-féle nagy lexikon, mint „különösen jó cigarettapapíros“ említt meg és dicsé-ri. A bécsi vezérképviseletet Abadie Michel és Egbert testvérek, akiknek összes vállalatai családi részvény-társaságok alakultak át, főleg abból a célból alapítot-ták, hogy Bécsben csupán a Párisban előállított Abadie cigarettapapíros adjusztálását vigyék keresztül.

Dacára az óriási ny gy szállítási és vámkölség-nek (60 korona 100 kilogrammonként), amelynek meg-takarításokat lehetne eszközölni, ha Párisból csupán a nyersanyagot küldenék, a párisi ház a fönt említt hatvankoronás nagy vámtétel mellett sok százezer ska-tulya cigarettapapírosot küld bécsi és budapesti rakta-raiba, Bécsben csupán a különböző fajtájú hüvelyeket, amelyeknek papírosa teljesen készen érkezik Párisból, készítik és pedig azért, mert a cigarettapapírosnak hüvelylyé való földolgozása Franciaországban nincs azon a nivón, mint Magyarország-Ausztriában. Hogy az adjusztálás Bécsben történik, az kétségtelen igen nagyra becsülendő érdeme Labin Maurice Maxime bécsi vezérképviseletnek, a ki ilyen módon annyi száz munkásnak, a kik maguk is bizonyára szintén fogyasztanak Abadie-papírosot, jövedelmező foglalkozást és ál-landó munkát nyújt. De az államnak is nagy jövedelme van a vállalat révén, a mint azt a párisi kereskedelmi kamarának minden küldeményhez mellékel s az áru eredetét igazoló nyilatkozata bizonyítja. A Labin-féle papíros-művek, amelyek egyuttal képviselői az Abadie-társaságnak Bécsben, maguk is gyártanak különböző fajtájú cigarettapapírosot, szivarszipkát, kartonázt, pa-pírosocspikét és papíros-szalvétát: a telepen állandóan átlag körülbelül ezer munkás van alkalmazva, a kik közül körülbelül hatszáz kizárólag az Abadie cigarettapapíros adjusztálásával foglalkozik, a mi szintén bizo-nyítja ez annyira kedvelt cigarettapapíros óriási fog-yasztásának. Heti bérékben a bécsi gyár átlag több mint tízezer koronát fizet, tehát évenként jóval több mint félmillió koronát, a mely óriás számok szintén az Abadie-gyártmány jóságát bizonyítják.

A bécsi gyár négy nagy épületből áll a Sechs-hausergürtel 3., 7., 9. és 11. száma alatt; a két utóbbi épület kizárólag az Abadie-gyártmányok adjusztálására szolgál. A gépberendezésnél föl van használva minden legmodernebb találmány egészségügyi tekintetben is és tényleg ma nincs egész Európában még egy ilyen vál-lalat, a mely természetesen villamos üzem mellett, ily modernül lenne felszerelve.

Az első emeleten vannak a raktárak az elkül-désre előkészített csukból és sok száz postacsomag és láda vár itt a szétküldésre. Az egész világból olvasha-tók itt címek és a milliós lakosságu Newyork, Kalkutta, Soerabaya, Java szigetén stb. mellett található kisebb helységek, mint Nagyikinda, Leitmeric stb. neve is. Érdekesek a nagy munkatermek, amelyek a szuterén-ből a negyedik emeletig egyenlőt százhuszonöt méter hosszúak, óriási munkatermek, amelyek élénk képét nyújtják a serény tevékenységnek, amely Abadienál napról-napra folyik. A két kalauzólo ur érdekes ada-tokat közöl a gyártmányok eladásáról is. Átlag min-den huszmillió cigarettahüvelyt és háromszázezer ciga-rettapapíros-csomagocskát küldtek szét a világ minden részébe. Abból az elvből kiindulva, hogy a védőjegy igazolja az árut, az Abadie cég büszken, nyíltan és becsületesen minden árujára ráteszi nevét, ellentétben konkurrensének nagyrészevel, akik kizárólag az ad-jusztálásra és a nagyhangu francia elnevezésre látsza-

zak súlyt vetni. Ennek tulajdonítható, hogy az Abadie-cég gyártmányát az egész világon ismerik és becsülik.

Ami végül a bécsi ház személyzeti viszonyait illeti, tekintettel a nagy magyar fogyasztó területre az Abadie-cég alkalmazottai sorában a magyar elem is képviselve van. A cég utazóinak többsége magyar a bécsi expedíció főnöke magyar ember, sőt a csomagolásra felhasznált papíros nagyrészt is magyar gyártásból, Rozsahegytről stb. hozatják.

A magyar utazókat egy órával előbb hallgatják a közléseket és a legszivesebb módon bucsuztak el a nagy francia-magyar-osztrák vállalat két vezetőjétől. Végül annak a kivánságuknak adtak kifejezést, bárha az Abadie-társaság üzletei Magyarországon is annyira kiterjedhetnek, hogy a cég itt is, miként Bécsben, nagy gyártelep létesítésére határozná el magát.

Liszt kivitelünk.

Hogyan teremtsünk új piacokat? — A német példa.
Mi is úgy tegyünk. — 14-16,000 tonnás hajók.

Eltekintve az európai és brazil liszt-kivitelünktől, alig van ország, melyen a mi kül-ellenességünk, a magyar liszt, piacot talált volna. Szemléltető fogyasztók jelenleg a déli-afrikai államok, Elő- és Hátsó-India, Sumatra, Jáva, Borneo, Celebes, Kína és Japán lenne, ha e területek iránt a mi lisztgyáraink és vevők karöltve a konzulátusok és az állam érdeklődne.

Igaz, hogy az említett államok és gyarmatok a világ legelső rizs fogyasztói; igaz az is, hogy az a kevés lisztet, amit ezek fogyasztanak, Ausztrália és főleg az amerikai Unio szolgáltatja. Viszont az is igaz, hogy az említett fogyasztó területeken nemcsak politikailag, de a fogyasztás, illetőleg az igények rohamos fokozása következtében az európai ipari termények és így a liszt is hálás vevőkörzetségre akad, ha neki alkalom adatik a finomabb értékelési cikke megismerésére.

Róma sem épült meg egy nap alatt, liszt kivitelünk a Szuezen át is óriási túrelmére és költségbe fog kerülni. A természet különös szeszélyei is számba veendőek manap, különösen ott, ahol közel kétezer millió ember ellátásáról van szó. Mostanság mindössze háljuk, hogy a kérdéses területeken 30-70 százalékkal kisebb a volt rizshozam, mert nagyon rossz a termés. Ez a rizskatasztrófa adja a gondolatot, hogy az ottani közönséget lisztünk részére meghódítsuk.

Diplomáciáknak, főleg konzuli karoknak tudnia kell, hogy II. Vilmos mikor trónra lépett, rövid idő alatt meghódította a német ipar részére a világot. Ma az angol gyarmatokon is az összehívott 40 százaléka német és a többi 60 százalékat Anglia és a többi iparállamok együtt szállítják. Ezt az ijesztő eredményt 40 millió márká feláldozásával érte el a vállalkozó szellemű Imperátor. Minden teketóriát mellőzve kiadta a rendeletet, hogy akár van, akár nincs rá szükség, egész hajórakományok menjenek iparcikkokkal a tengerentúli országok kikötőjébe. Az áruk az első években jóval az előállítási áron alul adták el; a veszteségeket a kormány esetéről-esetre fedezte. Az eredmény nem maradt el, a látszólag elpocsékolott milliók százszorosán visszatértek, úgy, hogy ma németországban nincs kivándorlás és az általános nagy jólét következtében ideális munkásjóléti és emberbaráti intézmények bírnak törvényerővel.

Amerika refakciákkal segíti az ő liszt-kivitelét, nálunk a bevételi jegyeket akarják életbe léptetni. A mai versenyben ezek az intézkedések idejüket multák, vagyis problematikus értékűek. Itt német minta szerint kell sok-sok ezer tonna lisztet a kérdéses piacokra dobni és egyelőre önköltségen is, ha kell, eladni. Közvetlen dolog, hogy a mi nulláslisztünk minden más nulláslisztnél 20-25%-kal többet ér.

Ez az utólérhetetlen minőség kell, hogy biztosítsa a magyar liszt számára a győzelmet mindenki szemben. Háboruban, politikában és a modern kereskedelemben is a taktika biztosítja a győzelmet. Minden államnak van különlegessége, ilyen nálunk a többi között a liszt. Meglepetésszerűen kellene a mi lisztünknek az összes világpiacokon megjelenni. Nekünk olcsó szállítási viszonylataink vannak, melyeket sajnos nem használunk fel. Nem 6-8000, hanem 14-16000 tonna tartalmú tengeri gőzösökre van szükség, melyek a lisztet, 100 kilónként négy koronával, esetleg még kevesebb költséggel tudnák szállítani. Lisztgyáraink bizonyára tudják, hogy a tengerentúli fogyasztónál mi a standard, vagyis hogy azok mily csoma-

golással, tartályban és sulyban szokták az árukat átvinni.

Ébredjünk fel az évezredes kereskedelmi álmából, születési arisztokráciánk fogjon kezét a pénz és az ipar arisztokráciával; ez utóbbiak már megadták a jelt és felállították a gabona-tőzsdén az önálló vevőterületet a magas gabona árral. Potom pénzért vesztegetjük eddig lisztünket Ausztriában, amely ezért csupa hálából más téren is kiszípolozott bennünket. Ne tőrjünk tovább az osztrák injuriák ezer és ezer fajtát, ölelkezzünk a közel és a legszélsebb kelettel, amely minden tekintetben méltányosabb lesz Ausztriánál.

Váljunk el az osztrák molochtól és ha kell, ha szükséges, hogy értékeinket elfecséreljük, úgy inkább a kínézert kapjon olcsó lisztet, ő majd mekveszi a mi többi árunkat is, mi viszont az ő árúkat első kézből, nem úgy mint most ötöd, heted kézből.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Pulszky Garibaldi zágrábi üzletvezető Fiuméba érkezett.

— Meddig tart még a szénforgalom? Megbízható forrásból szerzett értesülésünk szerint az angol szén behozatala már október hó folyamán tetemesen csökkenni fog; az államvasutak ugyanis további intézkedésig beszüntetik a szénbehozatalt s így ezentúl csak a magánvállalatok részére érkeznek Fiuméba szén-szállítmányok. A szénforgalom a fiumei állomáson nagy torlódást idézett volna elő, ha az államvasutak a behozatalt meg nem szüntetik. A kizárás alatt levő szén-szállítmányokat már gyorsabban fogják Fiuméből elszállítani. A kocsi-rakományokat ugyanis a zágrábi üzletvezetéség utasítására nem Fiumében, hanem a végállomásokon fogják mérlegelni.

— Kocián hangversenye. Kocián a hírneves hegedűművész ma este 8 órakor tartja első hangversenyét a városi színházban. A műsor a következő: Tschaiikovszky, zongorahangversenyszám. 2. a) Bach ária, b.) Ries, Moto perpetuo op. 34. 3. a) D. Ambrosio Berceuse op. 30. b. Wienawski, második Polonaise, op. 21-5. 6. Kocián „Old Folks at Home” introdukción, téma és variáció. A hangverseny este 10 óráig tart. Páholy és földszinti ülőhelyek Ozioni illatszerekkereskedésében kaphatók.

— A budapest-fiumei vonalon. A Fiuméből délután 2 óra 5 perckor Delnicére induló, valamint éjjel 10 óra 30 perckor Delnicéről Fiuméba érkező vasár- és ünnepnapj vonatokat megszüntették.

— Házasság. Kell Mihály, a kőbányai polgári serfőző fiumei telepének cégvezetője október 6-án tartja esküvőjét Lengyel Margit kisasszonnyal, Nagykanizsán.

— Az amerikai kivándorlás. Az amerikai „Bevándorló” most érkezett számában olvassuk a következőket: Hónapok előtt kifejezett abbéli reményünk, hogy a bevándorlás Magyarországból apadóban van és apadóban fog maradni, hiúnak bizonyult. Az utolsó hetekről szóló kimutatásaink rácafoltak reményeinkre. A múlt heti magyarországi bevándorlást megint csak magas számokban mutathatjuk ki. Ezerkilencszáznegyvenötven érkeztek a múlt héten Magyarországból a newyorki kikötőbe, köztük 365 magyar, 966 tóti 212 német, 294 horvát és 108 román.

— Ballák Pozsonyban. Balla Kálmán színtársulata holnap fejezi be kaposvári szereplését és október 1-én bevonul a pozsonyi nemzeti színházba. A társulat kissé reorganizálva

vonul be új stációjára. Balla igazgató ugyanis szerződtette Szentgyörgyi Lenkét, a Magyar Színház volt kitűnő szubrettjét és Szentirmai Erzsébet operett-énekesnőt. A műsort ügyesen állította össze az igazgató. Nem úgy, mint Fiumében. Az első két hét műsorán szerepelnek a következő darabok:

Október 2., szerda: *Bolygó görög*. Operett. (Pallas Athene — Szentirmai, Circe — Répási, Nausika — Barna.)

Október 3., csütörtök: *Tolvaj*. Dráma.
Október 4., péntek: *Gül-Baba*. Daljáték. (Gábor — Szentgyörgyi Lenke, Leila — Répási.)

Október 5., szombat: *Ocskay brigádéros*. Diszeloadás.

Október 6., vasárnap délután: *Falu rozsza*. — Este: *János vitéz*. Diszeloadás prólóggal.

Október 8., kedd: *Drótostót*. Operett. (Mici — Répási, Zsuzsika — Szentgyörgyi.)

Október 9., szerda: *Aranyhíd*. Vígjáték.

Október 10., csütörtök: *Tiszt urak a zár-dában*. Operett. (Simon — Szentgyörgyi Lenke.)

Október 11., péntek: *Salome*. Dráma. *Parasztbecsület*. Opera.

Október 12., szombat: *Bob herceg*. Operett. (Bob — Szentgyörgyi.)

Október 13., vasárnap délután: *Nebántsvirág*. (Denise — Barna Mancsi.) Este: *Bolygó görög*.

— A portorói Zrinyi vár sorsa. Arról értesülünk, hogy a portorói Zrinyi várat nem Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, hanem egy horvát konzorcium vette meg a spanyol jezsuitáktól, akik Olaszországba vándorolnak ki.

— A „Slavonia” elindult. A kivándorlókat szállító „Slavonia” Cunard gőzös ma délután több mint 1600 kivándorlóval elindult Newyorkba. A hajó Nápolyban is kiköt, ahol több elsőosztályú utas várja.

— Utazási kedvezmény a vasutasoknak. A vasutas szövetség közbenjárására a kereskedelemügyi miniszter visszaadta a II-ik kocsiosztályon való utazás jogosultságát mindazoknak a vasuti alkalmazottaknak továbbá ezek családtagjainak, akik azzal már a fizetés rendezés előtti időben bírtak, de a porosz rendszerű besorozásuk óta tőlük e kedvezmény megvonatott. Mint értesülünk, az erre vonatkozó rendelet a máj. igazgatósága részéről holnap már az üzletvezetőségekhez megy.

— Szőkevény tengerészkatona. A pólai haditengerészeti parancsnokság távirati értesítést küldött a fiumei rendőrséghez, hogy egy Eris C. nevű 26 éves tengerészkatona megszökött. A rendőrség megindította a nyomozást és tegnap este sikerült a szőkevény tengerészkatonaát a Macello-utcában letartóztatni. Még tegnap átadták a fiumei katonai hatóságnak.

— Kirándulás Zengbe és Arbeba. A Magyar-horvát hajóstársaság hétfőn, e hó 30-án kedvező idő esetén kirándulást rendez a „Tátra” gőzessel Zengbe és Arbe szigetét. A kiránduló hajó reggel indul és még aznap este érkezik vissza Fiuméba.

— Istentisztelet. A helybeli zsidó templomban a Semini Azereth (záró ünnep) alkalmából az istentiszteleteket a következő sorrendben tartják meg: 29-én vasárnap 6 órakor, hétfőn, 30-án délelőtt 10 órakor Házkaráhit-szónoklattal; este 6 és negyed órakor, kedden délelőtt 10 órakor.

— Az angol flotta. A csatornai flotta parancsot kapott, hogy az Északi-tengeren tartandó októberi flotta-gyakorlatok után, amelyen a csatornai flotta, az Atlanti-tengeri és a partvédő flotta fognak résztvenni, Vilmos császár üdvözlésére Spitheadban egyesüljön. E helyen 14 páncéloshajó, 6 cirkáló, valamint 24 oda-rendelt torpedóhajtó fog Percy Scott ellentengernagy vezérlete alatt egyesülni.

— A zálogházban árvereznek. A fiumei zálogház igazgatósága közhírré teszi, hogy október 17-én délelőtt 9 órakor árverezni fogják azokat a tárgyakat, amelyekre egy év óta nem fizettek kamatot. Az értéktárgyakat az árverés napjáig ki lehet váltani.

x Ahol a jó mustot mérik. Az óvárosban az Alla Cattina vendéglőben, a St. Vito templomtól balra, mint minden esztendőben, az idén is kitűnő saját termésű mustot mérnek. Magyar kiszolgálás!

TÁVIRAT. TELEFON.

A belügyminiszter és október 10.

Polonyi és Lengyel kibékülnek.

Betiltott nagygyűlés.

A bádeni nagyherceg meghalt.

80.000 bányász sztrájkja.

Elöntött városok.

A belügyminiszter és október 10.

Budapest, szept. 28. *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter mintegy sakuzásképp *október 10-én* benyújtja a házhoz az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot s ezzel fölöslegessé teszi az október 10-iki tüntetéseket. A belügyminiszter ezt előzetesen megfelelő formában nyilvánosságra is fogja hozni.

Polonyi és Lengyel kibékülnek.

Budapest, szept. 28. Politikai körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy *Polonyi Géza* volt igazságügyi miniszter kibékül *Lengyel Zoltán*nal. A kibékülést több képviselő közvetítette. Hír szerint *Polonyi Géza* ezek után visszavonja pöreit *Lengyel Zoltán* ellen s a fölmerült ügyeket kölcsönös nyilatkozatokkal fogják elintézni. A politikai körökben élénk beszélgetés tárgyat képezi a szenzációs kibékülés, amelynek okául azt mondják, hogy *Polonyi és Lengyel* új pártot akarnak alapítani. Több újságíró ma fölkereste *Polonyi és Lengyel Zoltán* irodáját, ahol azt a fővilágosítást kapták, hogy a főnökök nincsenek Budapesten s egyébiránt is semmit sem tudnak a kibékülésről.

Betiltott nagygyűlés.

Pozsony, szept. 29. Az itteni szociáldemokrata párt nagygyűlést tervezett, amelyen részt vett volna *Bokányi Dezső*, *Hodzsá Milán* és több nemzetiségi képviselő. A népgyűlést azonban a rendőrség nem engedte meg, azzal a megokolással, hogy nemzetiségi felszólalást nem enged meg még a munkáspárt keretében sem.

A bádeni nagyherceg meghalt.

Bécs, szept. 28. Ide érkezett telefonos jelentés szerint a bádeni nagyherceg ma délelőtt 9 órakor meghalt. A nagyherceg haláláról értesítették a királyt.

80.000 bányász sztrájkja.

London, szept. 28. Az éjszaka waleszi bányák 80.000 munkása ma sztrájkba lépett.

Elöntött városok.

Malaga, szept. 28. Óriási árvíz öntötte e tegnap a várost. Kétezer házat megrongálódott. Tizenkét ember hajléktalanná lett.

Barcelona, szept. 28. Az árvíz következtében több ház összeomlott. Számos ember meghalt.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Pándor.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart
az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

Scott-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kerjük figyelembe venni.

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

ALEXIN

LEGFINOMABB

NÖVÉNYZSIR

FÜZÉSRE-SÜTÉSRE

KIRANTÁSHOZ

25% SZAPORÁBB

MINDEN HÁZ SZÍRNÁL

KÖNYV ÉRDEKESZETŐSÉGEÉRT

ORVOSIÁG AJANLVA

CSAK E VÉDJEGYVEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT

REGGELJÜNK EL!

KARANTÉN-ELTÉRŐ

TEREKSZÉKESBEN

**A „De la Ville”
kávéházban**

ma és minden este
BARCA JENŐ

kaposvár, jeles cigány zenekara

hangversenyez.

KALOGÉN

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Trbojević G.

újonnan megnyitott papír és könyvkereskedése

Fiume, Via Molo, a szerb ortodox hírközlés épületében.

Ajánlja dus raktárát könyvekben, hangjegyekben, mindennemű papír áruban, író- és rajzszerkekben, üzletikönyvekben és finom albumokban.

A zágrábi papirgyár lerakata.

BUTOROZOTT SZOBA

utcai 2 ablakos egy vagy két ur részére teljes ellátással — lakás és ellátás összesen havi 45 frtért — azonnal kiadó. — Cím: Via Risorta 62 (rég. szám 365.) I. em. balra.

Leghatásosabb, legolcsóbb és teljesen ártalmatlan

FERTŐTLENÍTŐ SZER a Dr. Wittlin-féle világhírű

„DESODEROL-ZETA.”

Ez új találmányú szer pótolja a lysolt, naftalint, karbont és feleslegessé teszi az összes eddig ismert rovarirtó porokat.

„Desoderol Zeta” tisztítja a levegőt beteg- és gyermekszobákban, megóv fertőző betegségektől.

„Desoderol Zeta” megöli a különböző betegségek csirait, bakteriumokat és bacillusokat.

„Desoderol Zeta” kipisztít minden rovar, úgy int svábhogarakat, poloskát, molyt, hangyát és azok fészkeit.

„Desoderol Zeta” megszabadít patkány és egerektől.

„Desoderol Zeta” szagtalanít istálló at, árnyékszökeket, egyéb bűzös helyiséget és tárgyakat.

Nélkülözhetlen a háztartásban, nőknél és gyermekeknél testi ápolásra.

orvosoknak kórtermekben, iskolákban, laktanyákban, vendéglőkben, kávéházakban és magánlakásokban.

Egyedüli óvszer fertőző betegségek terjedésének megállítására, egyeilen gazda és állattenyésztő sem nélkülözheti. Biztos szer a sértésvész és lépfene terjedésének megakadályozására.

Utolérhetetlen hatású, permetezés módjára a peronoszpóra és bármilyen más név alatt ismert övnynt pusztító rovar, hernyó és gombák ellen.

Gabona magvak elvetés előtt „Desoderol Zeta” oldatban való pácoztatásuk esetén feregmentések maradnak.

„DESODEROL” vegyi termékek gyárainak magyarországi vezérképiselete!

Telefon. + BUDAPEST, Akadémia-utca 15. sz. + Telefon.

Raktár: FIUME, VIA CIOTTA 1.

Kicsinybeni eladási árak: 1/4 Lt. K 0.50. 1/2 Lt. K 0.75. 1 Lt. K 1.20.

TESSÉK KÉRNI ANTISZEPTIKUS DESODEROL SZAPPANT.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt

uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölthús különlegességeket, naponként hozatok valódi bécsi vírstíket és azokat helyiségemben melegen is felszolgálom.

Stajer hizlalt baromfiak, kacsák, libák, tisztán kikészítve, hidegen és melegen.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A Kőbányai polgári serfözde sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátságos csaprol mérve, palacsintát jégbe hűtve palacsintákban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkiválóbbak.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít **KUHN GYULA.**

Szent-István védjegyű Dupla Maláta-sör palacsintákban.

Fratelli Gisondo

fűszer és gyümölcskereskedés
uj fióközletet nyitott
Corsia Deák 34. sz. alatt.

Nagy választék valódi nápolyi tészta-
neműekben, kitűnő szicíliai és pár-
mai sajtokban s legfinomabb bari-i
és egyéb táblaolajokban. Olasz és
külföldi rizs, legfinomabb minőségű
kávé, mindennemű főzelék, parad-
icsom — és gyümölcs — konzerv,
friss és szárított gyümölcs stb. stb.
nagy raktára.

== Rendkívüli jutányos árak. ==

Naponta frissen érkező áru.

Számos látogatást kérnek
FRATELLI GISONDO.

KORONA

■ VENDEGLŐ ■

FIUME, CORSIA DEÁK 30.
TELJESEN UJJÁALKITVA.

Kitűnő magyar konyha.

Valódi magyar borok.

Izletes ételek és italok.

Előfizetőknek ebéd és vacsora:

18.—, 24.— és 30.— frt.

Magyar honfitársainak szives
támogatását kéri

HOPP VINCE,
VENDEGLŐS.

A legjobb tej!

FLEISCHHACKER C.

tejszarnokában Fiume, Via Andrássy
(a posta és az új Deák szálló között)

mindenkor kapható friss tej, teavaj, tejföl
és túró valamint kóser tormás virsli a leg-
kiválóbb minőségben.

Tej házhöz szállítatik.

A fiumei magyarság szives támogatást kéri

FLEISCHHACKER C.

ÓH JAJ!

Megfojt az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája!
csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babic Hinko, Mizzan Adorján,
Prodam János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv.

Pensió Vier Jahreszeiten

ABBAZIA.

Előkelő és kellemes otthon, pazar
kényelemmel berendezve, nagy árnyas
kerttel. Fürdők a házban.

Kitűnő konyha.

Mérsékelt árak.

Telefon.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kénye-
lemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek
étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű
söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc
találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

LIDO-VELENCE

Elsőrendű tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely.

HUNGARIA-PALACE szálló

120 szobával és remek szalonokkal.

Külön a célra a higiénia legújabb követelményei szerint
épített szálló minden modern kényelemmel.

A szálló nem tartozik semmiféle társasághoz s így módjában
van mérsékelt árakat szabni.

Nagy kert és terras, kilátással a főutra.

Tulajdonos: FABRIZIO L.

Az egész személyzet magyarul beszél. Magyar konyhafőnök.

KŐBANYAI POLGÁRI SÖR.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében

teljesen ujjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

Hotel Pension Herkules

ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház
a molóval szemben. - Hires konyha.
Családok részére mélyen leszállított
árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.

Tulajdonos: Wilsch Albert.

Mignon Pensió

Volosca (a moló mellett)

A legszebb és legkényelmesebb
otthon Voloscában.

Figyelmes kiszolgálás.

Mérsékeltárak.

ELS RANGU fényképészeti műterem

JELLUSICH

FIUME — ABBAZIA

(Corso) (Angiolina fürdő)

Felvételek egész napon át művészi
kivitelben készülnek.

„PORKERT”

fényképészeti műterem

ABBAZIÁBAN, a Szlatina fürdő mellett.

Kitűnő felvételek
a nap bármely szakában.

Lokey kávéház

ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átellenében.
Magyarok kedvenc találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

Szálloda és pensió Ertl

ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.
Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedvezőbb lakhelye.

Kitűnő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.